

การศึกษาเทคนิคการนำเสนอและเนื้อหา
ในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา

นายปรีดี ประทุมมา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา ภาควิชาโสตทัศนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-331-558-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF PRESENTATION TECHNIQUE
AND CONTENT IN COMPUTER-ASSISTED INSTRUCTION LESSONS
IN THAI LANGUAGE FOR ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS

Mr. Preedee Prathumma

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Audio - Visual Communications

Department of Audio - Visual Education
Graduate School Chulalongkorn University

Academic Year 1998

ISBN 974-331-558-6

ปรีดี ประทุมมา : การศึกษาเทคนิคการนำเสนอและเนื้อหาในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา (A STUDY OF PRESENTATION TECHNIQUE AND CONTENT IN COMPUTER - ASSITED INSTRUCTION LESSONS IN THAI LANGUAGE FOR ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS)

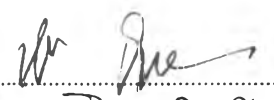
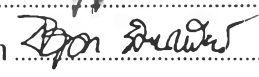
อ.ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร. วิชุดา รัตนเพียร ,279 หน้า ISBN 974-331-558-6

การวิจัยครั้งนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเทคนิคการนำเสนอและเนื้อหาในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ซึ่งกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ใช้สอนนักเรียนในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ใช้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากการให้ข้อมูลโดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนภาษาไทยและนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผลการศึกษา

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. เนื้อหาที่ปรากฏในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาไทยประกอบด้วย 4 ทักษะ โดยจำนวนเนื้อหาที่มีความดีสูงสุดคือ การอ่าน รองลงมาคือการฟัง การพูดและการเขียน ตามลำดับ ซึ่งในทุกาเนื้อหาควรมีการใช้เทคนิคการนำเสนอทั้ง 9 เหตุการณ์ตามความเหมาะสมของเนื้อหาที่ใช้ในการสอนและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้
2. เทคนิคการนำเสนอที่ใช้ในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาไทยที่มีความดีสูงสุด แยกเป็นรายเหตุการณ์ในการสอนได้ 9 เหตุการณ์ดังนี้
 - 2.1 เทคนิคการนำเสนอที่ใช้ในการดึงดูดความสนใจ ได้แก่ เทคนิคการทำให้ภาพเคลื่อนไหว
 - 2.2 เทคนิคการนำเสนอที่ใช้ในการบอกจุดประสงค์แก่ผู้เรียน ได้แก่ เทคนิคการจำลองสถานการณ์สั้น ๆ
 - 2.3 เทคนิคการนำเสนอที่ใช้ในการกระตุ้นให้นำเอาทักษะที่เป็นพื้นฐานการเรียนรู้มาใช้ ได้แก่ เทคนิคการใช้โปรแกรมที่ผู้เรียนเลือกไปโยงไปยังความรู้ด้าน ๆ ได้ และการใช้รายการให้เลือก
 - 2.4 เทคนิคการนำเสนอที่ใช้ในการเสนอสิ่งเร้า ได้แก่ การใช้เนื้อหาในรูปแบบ ส่วนย่อย-ส่วนรวม,คงที่-เคลื่อนไหว
 - 2.5 เทคนิคการนำเสนอที่ใช้ในการให้แนวทางการเรียน ได้แก่ การใช้ความเปลี่ยนแปลงในด้านความเร็วการย้อนกลับหลัง ใช้ชุดตัวอักษร,การใช้สี ,แสง, กราฟิก, การทำให้ภาพเคลื่อนไหวการใช้เสียง
 - 2.6 เทคนิคการนำเสนอที่ใช้ในการแนะนำให้กระทำการกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ การตอบโดยพิมพ์ข้อความบนคีย์บอร์ด,ใช้ Mouse ใช้ Joy Stick ใช้ Paddle
 - 2.7 เทคนิคการนำเสนอที่ใช้ในการให้ข้อมูลย้อนกลับ ได้แก่ การใช้ลำดับช่วยในการเรียน เทคนิคการนับเวลาและให้ทราบผลของการตอบ
 - 2.8 เทคนิคการนำเสนอที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนได้แก่ การสร้างข้อสอบโดยวิธีสุ่มหรือจัดเป็กลุ่ม
 - 2.9 เทคนิคการนำเสนอที่ใช้ในการส่งเสริมความจำและการถ่ายโอนการเรียนรู้ ได้แก่ เทคนิคการแยกคำถามที่เคยตอบผิดมาให้ทบทวน และการใช้ตัวอย่างต่างๆ กันหลายตัวอย่าง

ภาควิชา โสตทัศนศึกษา
 สาขาวิชา โสตทัศนศึกษา
 ปีการศึกษา 2541

ลายมือชื่อนิสิต
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C843474 : MAJOR AUDIO - VISUAL COMMUNICATIONS

KEYWORD: PRESENTATION TECHNIQUE / CONTENT / COMPUTER-ASSITED

INSTRUCTION LESSONS / THAI LANGUAGE / ELEMENTARY

PREEDEE PRATHUMMA : A STUDY OF PRESENTATION TECHNIQUE AND
CONTENT IN COMPUTER-ASSITED INSTRUCTION LESSONS IN THAI LANGUAGE
FOR ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS .

THESIS ADVISOR : VICHUDA RATTANAPIAN, Ph.D. 279 pp. ISBN 974-331-558-6

The purpose of this research was to study the presentation technique and the content in computer assisted instruction lessons in Thai language for elementary school students. The samples used in this study were 16 computer assisted instruction lessons in Thai language for elementary school which were used in the elementary school level in Bangkok. The data were suggested by 15 specialist who involved in Thai language teaching.

The results of this research were as below :

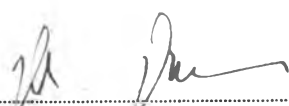
1. The content which appered in computer assisted instruction lessons in Thai language for elementary school students insisted of 4 skills. The reading skills was the most frequently found in computer assisted instruction lessons in Thai language for elementary school students . The second was listening skill. The third was speaking skill and the last were writing skill. The appropriate presentation technique should be used for the specific content and objective in every skill.

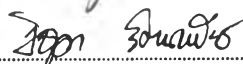
2. The presentation technique which was the most frequently found in each 9 events were as follows.(1) The animation was used to gain student 's attention. (2) The short situation simulation was used to inform the learners about the learning objectives. (3)The pior knowledge interaction and menu were used to stimulate the recall of the prerequisite learned capabilities. (4) The part to whole and passive to active were used to present the stimulus materials. (5) The speed changing , reward , text , color , light , graphic , animation and sound effect were used to provide the learning guidance. (6) The response via typewriter keyboard, mouse , joystick and paddle were used to elicit the performance. (7) The learning sequence , time limit and giving information about correct or incorrect responses were used to provide the feedback. (8) The test item and random sampling were used to asses the performance. (9) The reconsidering incorrect resopose and giving a variety of exanple were used to enhance the retention and transfer.

ภาควิชา..... โสตทัศนศึกษา

สาขาวิชา..... โสตทัศนศึกษา

ปีการศึกษา..... 2541

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.วิชุดา รัตนเพียร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่สละเวลาให้คำปรึกษาแนะนำ ช่วยเหลือ เอาใจใส่ในการปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องและให้กำลังใจตลอดระยะเวลาที่ทำงานวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้และผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประศักดิ์ หอมสนิท ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกรี รอดโพธิ์ทอง อาจารย์ ดร.บุญเรือง เนียมหอมและผู้ช่วยศาสตราจารย์มาลินี ชาญศิลป์ที่ได้กรุณาตรวจสอบชี้แนะเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยะนุช คนฉลาด ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยรรยงค์ ยรรยงค์เมธ อาจารย์พิสิฐ นาครำไพ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ พงษ์พานิช ที่กรุณาสละเวลาตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อแนะนำอย่างดียิ่งในการวิจัย ขอขอบพระคุณโรงเรียนประถมทุกโรงเรียน ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัย รวมถึงท่านผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการเก็บข้อมูล

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ประยูร บุญใช้ พี่ที่คอยช่วยเหลือ ห่วงใยและให้กำลังใจในทุกๆด้านอย่างจริงใจตลอดมาเป็นอย่างยิ่ง ขอขอบคุณ คุณจิรพงษ์ ชายเพชร คุณเมธี มากบุญ คุณสามารถ หงษ์ทองและคุณกอเพิ่ม สมิตะโยธิน เพื่อนที่ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจมาโดยตลอด ขอขอบคุณอาจารย์ ภาณุพงษ์ คงจันทร์ ที่คอยห่วงใย ช่วยเหลือและให้ข้อคิดที่เป็นกำลังใจที่ดียิ่ง ขอขอบคุณกำลังใจจากคนใกล้ชิด เพื่อนๆพี่น้องชาวสัตตขุฬฟ้าทุกคนรวมทั้งน้องๆจากสถาบันราชภัฏ นครสวรรค์ทุกคนที่ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ ให้การทำวิจัยครั้งนี้ประสบความสำเร็จด้วยดี

ท้ายสุดผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงดวงวิญญาณของคุณพ่อและคุณแม่ที่ได้ล่วงลับไปแล้ว ผู้ที่ให้ทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิต ขอขอบคุณทันตแพทย์ปริดา ประทุมมาและคุณวรรณทนา กิรติสุนทร พี่ชายและพี่สาวที่ช่วยเหลือและสนับสนุนในทุกๆด้านมาตลอดและขอกราบพระคุณ คุณป่าแสง พันธุ์สิงห์ เป็นอย่างยิ่งที่เลี้ยงดูแทนคุณพ่อคุณแม่และให้การสนับสนุนในทุกๆด้าน คอยดูแลเอาใจใส่ ห่วงใยและให้กำลังใจที่ดีที่สุดแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา จนทำให้ผู้วิจัยมาถึงวันนี้ได้

ปรีดี ประทุมมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	6
1.4 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction : CAI).....	10
2.2.1 ความหมายของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน.....	10
2.2.2 รูปแบบการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน.....	12
2.2.3 องค์ประกอบของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน.....	17
2.2.4 การออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน.....	20
2.2.5 ประโยชน์ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน.....	26
2.2.6 ข้อดีและข้อจำกัดของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน.....	30
2.2 หลักสูตรประถมศึกษากลุ่มทักษะภาษาไทยในระดับประถมศึกษา	
2.2.1 ความหมายของหลักสูตรภาษาไทยระดับประถมศึกษา.....	33
2.2.2 หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย.....	33
2.3.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย.....	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.2.4 การสอนภาษาไทย.....	50
2.2.5 การวัดและประเมินผล.....	51
2.3 เทคนิคการนำเสนอ (Presentation Technique).....	53
2.4 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาไทย.....	66
2.4.1 การสอนภาษาไทยยุคข้อมูลข่าวสาร.....	67
2.4.2 การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในวิชาภาษาไทย.....	69
2.4.3 ประโยชน์ของการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษาไทย.....	70
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	77
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	78
3.3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	80
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	207
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	213
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	230
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	234
รายการอ้างอิง.....	236
ภาคผนวก.....	243
ประวัติผู้วิจัย.....	279

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ข้อมูลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาไทยของโรงเรียน ประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครจําแนกตามจังหวัด.....	89
2 แสดงเนื้อหาทักษะการฟัง ชั้น ป. 1-2 ตามกรอบเนื้อหาในหลักสูตรภาษาไทย ระดับประถมศึกษา.....	92
3 แสดงเนื้อหาทักษะการฟัง ชั้น ป. 3-4 ตามกรอบเนื้อหาในหลักสูตรภาษาไทย ระดับประถมศึกษา.....	93
4 แสดงเนื้อหาทักษะการฟัง ชั้น ป. 5-6 ตามกรอบเนื้อหาในหลักสูตรภาษาไทย ระดับประถมศึกษา.....	94
5 แสดงเนื้อหาทักษะการพูด ชั้น ป. 1-2 ตามกรอบเนื้อหาในหลักสูตรภาษาไทย ระดับประถมศึกษา.....	96
6 แสดงเนื้อหาทักษะการพูด ชั้น ป. 3-4 ตามกรอบเนื้อหาในหลักสูตรภาษาไทย ระดับประถมศึกษา.....	98
7 แสดงเนื้อหาทักษะการพูด ชั้น ป. 5-6 ตามกรอบเนื้อหาในหลักสูตรภาษาไทย ระดับประถมศึกษา.....	99
8 แสดงเนื้อหาทักษะการอ่าน ชั้น ป. 1-2 ตามกรอบเนื้อหาในหลักสูตรภาษาไทย ระดับประถมศึกษา.....	100
9 แสดงเนื้อหาทักษะการอ่าน ชั้น ป. 3-4 ตามกรอบเนื้อหาในหลักสูตรภาษาไทย ระดับประถมศึกษา.....	102
10 แสดงเนื้อหาทักษะการอ่าน ชั้น ป. 5-6 ตามกรอบเนื้อหาในหลักสูตรภาษาไทย ระดับประถมศึกษา.....	104
11 แสดงเนื้อหาทักษะการเขียน ชั้น ป. 3-4 ตามกรอบเนื้อหาในหลักสูตรภาษาไทย ระดับประถมศึกษา.....	106
12 แสดงเนื้อหาทักษะการเขียน ชั้น ป. 5-6 ตามกรอบเนื้อหาในหลักสูตรภาษาไทย ระดับประถมศึกษา.....	108

